eoss-conf.com

ISSUE
№93

EUROPEAN OPEN
SCIENCE SPACE

COLLECTION OF SCIENTIFIC PAPERS

3RD INTERNATIONAL
SCIENTIFIC
AND PRACTICAL
CONFERENCE

THE FUTURE OF SCIENCE: EMERGING RESEARCH AND TECHNOLOGICAL INNOVATIONS

JUNE 22-24, 2026, HELSINKI, FINLAND

EUROPEAN OPEN SCIENCE SPACE

Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference

"The Future of Science: Emerging Research and Technological Innovations"

June 22-24, 2026

Helsinki, Finland

Collection of Scientific Papers

Finland, 2026

Section: Economy

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ІМПОРТУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Маслій Олександра
к.е.н., доцент
Василюк Руслана
здобувачка вищої освіти
Кісь Марина
здобувачка вищої освіти
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», Україна

Анотація. Досліджено структурну динаміку імпорту України в умовах воєнного стану. На основі статистичних даних за 2019-2025 роки проведено порівняльний аналіз змін у товарній структурі імпорту, виявлено ключові структурні зрушення та визначено чинники, що їх обумовили.

Ключові слова: імпорт, товарна структура, структурні зрушення, фінансова статистика, воєнний стан, зовнішньоекономічна діяльність.

Сучасні трансформації національної економіки, спричинені зовнішніми шоками, переорієнтацією економіки на задоволення оборонних та гуманітарних потреб, зміною логістичних ланцюгів і зовнішньоторговельних зв'язків [1], призвели до суттєвих змін у показниках зовнішньоекономічної діяльності України. Статистичний аналіз структурних зрушень імпортних потоків в умовах воєнного стану відіграє вагому роль у прогнозуванні макроекономічної динаміки, управлінні торговельним балансом та мінімізації ризиків економічній безпеці України [2].

Динаміка імпорту України за 2019–2025 рр. свідчить про загальну тенденцію до зростання його величини (рис. 1).

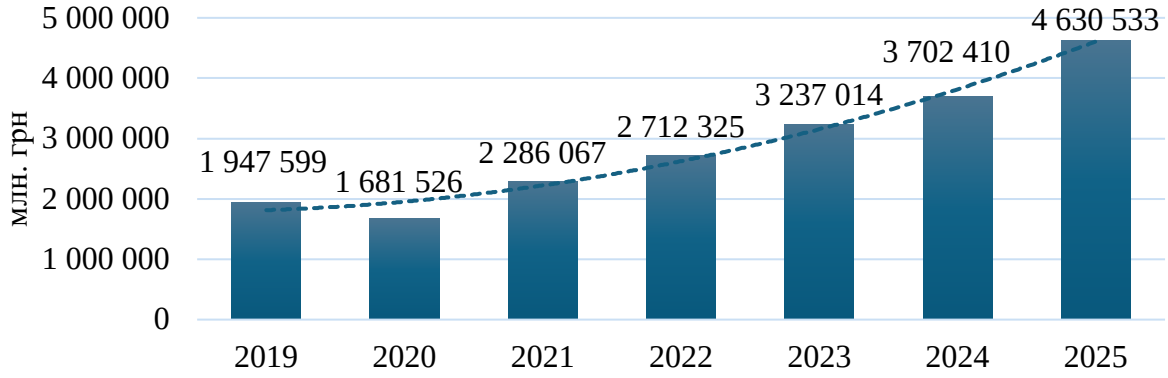

Рисунок 1. Динаміка імпорту України протягом 2019-2025 рр.
Джерело: побудовано авторами за даними Мінфін [3]

Макроекономічний шок 2022 року, пов'язаний з повномасштабною збройною агресією, не призвів до скорочення імпорту України, але зумовив суттєвий перегляд логістичних ланцюгів і структури постачань. Імпорт став одним із визначальних факторів підтримки функціонування внутрішнього ринку в умовах скорочення власного виробництва та руйнування частини промислової інфраструктури України. Зростання імпортних потоків протягом 2023-2025 рр. зумовлене активізацією зовнішньоекономічної діяльності й розширенням обсягів ввезення товарів та відображає зростаючу залежність економіки від зовнішніх надходжень в умовах зруйнованих виробничих потужностей [3].

Аналіз структури імпорту України за групами товарів у 2023 та 2025 роках (рис. 2) дозволяє виявити, що домінуючою товарною групою є машини, устаткування та транспортні засоби, питома вага якої стабільно зростає з 30,0% у 2023 році до 37,5% у 2025 році. Це відображає як потреби у відновленні зруйнованої інфраструктури, так і зростаючий попит на техніку подвійного та військового призначення [4].

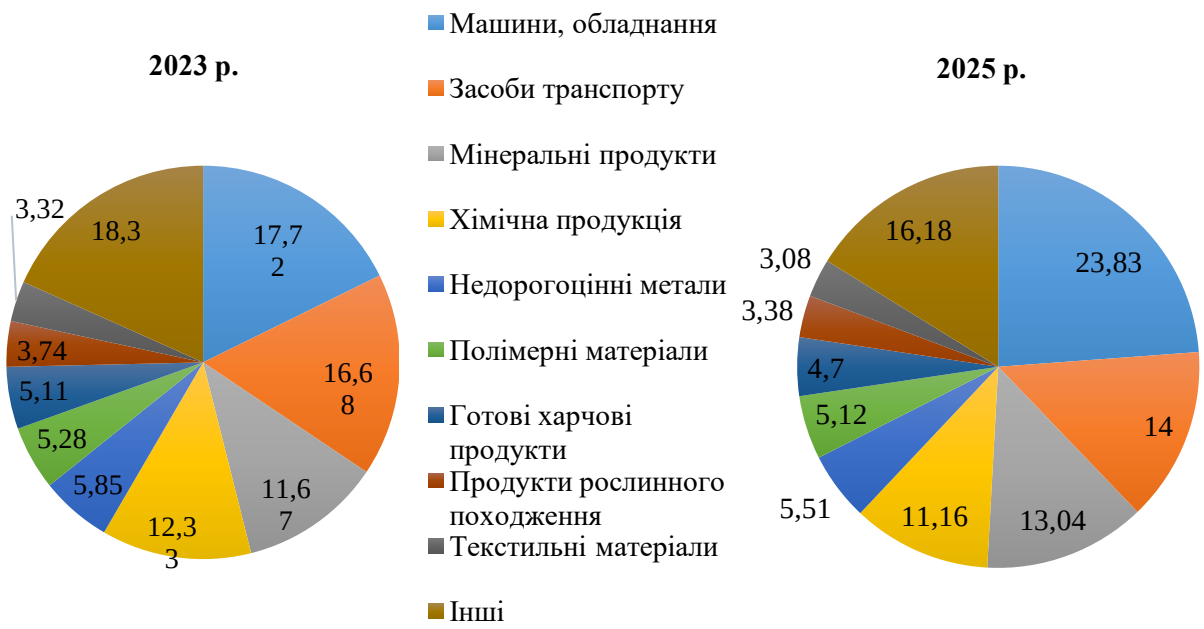

Рисунок 2. Структура імпорту України у 2023 та 2025 роках
Джерело: побудовано авторами за даними Мінфін [3]

Значну частку в структурі імпорту України займає продукція хімічної та пов'язаних галузей, утім виявлено тенденцію до зменшення питомої ваги цієї товарної групи з 17,0% у 2023 р. до 14,3% у 2025 р. У 2024-2025 рр. помітно зросла частка імпорту спеціалізованого одягу (для потреб військових), електричних машин для відновлення стабільного енергопостачання та засобів наземного транспорту. Найбільш показовою зміною стала поява у структурі імпорту зброї та боєприпасів, що демонструє стратегічну перебудову економіки в умовах війни [5]. Також виявлено поступове зниження питомої ваги імпорту мінеральних продуктів, включно з паливом, з 15,9% у 2023 році до 11,8% у

2025 р., що свідчить про диверсифікацію енергетичних постачань та реалізацію програм енергоефективності в контексті зміцнення енергетичної безпеки держави [6].

За географічною структурою відбулося значне скорочення імпорту з країн СНД та стрімке зростання ролі ринку Європейського Союзу, який перетворився в основного торговельного партнера України [7]. Окремої уваги заслуговує трансформація логістики імпортних потоків, адже через обмеження морських перевезень та блокаду портів, спричинені бойовими діями, понад 70% усього імпорту України у 2023-2024 роках транспортувалося вантажними автомобілями, що суттєво відрізняється від довоєнних логістичних маршрутів та відображає адаптацію до західного напрямку торгівлі [8]. Попри успішну адаптацію логістики до зовнішніх викликів, спостерігається рекордний дефіцит зовнішньої торгівлі, що свідчить про високу імпортозалежність критичних секторів та потребує зваженого управління торговельним балансом для мінімізації фінансових ризиків та забезпечення економічної безпеки держави [9].

Таким чином, за результатами проведеного статистичного аналізу динаміки товарної й географічної структури імпорту України виявлено суттєві структурні зрушення, зумовлені умовами воєнного стану. Встановлено, що у відповідь на воєнні виклики відбулася переорієнтація імпорту на задоволення оборонних, гуманітарних та критично важливих економічних потреб держави. Отримані результати можуть бути використані для подальшого моніторингу зовнішньоекономічної діяльності України та прийняття обґрунтованих рішень з мінімізації фінансових ризиків і загроз, що виникають в зв’язку з структурними змінами імпорту України в умовах воєнного стану.

Список використаних джерел

1. Детермінанти економічної безпеки держави в парадигмі цифрового розвитку: монографія / О.А. Маслій, А.О. Кудінова, А.А. Буряк, А.С. Янко, С.С. Білько. Івано-Франківськ: НАІР, 2025. 324 с. ISBN 978-617-8768-16-4.
2. Маслій О., Галушка Р. Ієрархічний аналіз ризиків і загроз економічній безпеці України в умовах воєнного стану. Економічний простір. 2025. №. 198. С. 69–75. URL: https://doi.org/10.30838/EP.198.69-75
3. Мінфін. Експорт та імпорт України. URL: https://index.minfin.com.ua/ua/economy/gdp/eximp/ (дата звернення: 15.06.2026)
4. Державна служба статистики України. Зовнішня торгівля товарами України. URL: https://bi.customs.gov.ua/uk/trade/ (дата звернення: 15.06.2026).
5. Корицька О.І., Давидчук К.С. Зовнішня торгівля України в умовах воєнного стану: трансформації експортно-імпортних потоків (на прикладі Львівської області). Проблеми сучасних трансформацій. № 20. 2025. URL: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2025-20-03-02
6. Варналій З.С., Онищенко С.В., Маслій О.А., Глушко А.Д. Підвищення енергоефективності національної економіки в напрямку зміцнення енергетичної безпеки України. Building innovations – 2020 : матеріали III міжнар.

азербайджансько-української наук.-практ. конф., м. Баку-Полтава, 1-2 червня 2020 р. Полтава, 2020. С. 438-440.
7. Holopoteliuk V., Paliienko T. Transformation of Ukraine's foreign trade under geopolitical challenges. Scientific Papers NaUKMA. Economics. №10 (1). 2025. С. 160-168. URL: https://doi.org/10.18523/2519-4739.2025.10.1.160-168
8. Сколоздра Ю.Г. Аналіз сучасного стану імпортної діяльності в національній економіці. Економіка та суспільство. № 80. 2025. URL: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-80-56
9. Onyshchenko, S., Maslii, O., Hlushko, A. (2025). Digital and Economic Security of the State Under Global Threats. Applied Innovations in Information and Communication Technology. ICAIIT 2024. Lecture Notes in Networks and Systems, vol 1338. Springer, Cham. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-031-89296-7_29

DOI 10.70286/EOSS-22.06.2026.002.68-71

МОДЕЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ АНАЛІЗУ КЛІЄНТСЬКИХ ВІДГУКІВ У AI - DRIVEN ЗАДАЧАХ ПРОДУКТОВОЇ АНАЛІТИКИ

Катуніна Ольга
к.е.н., доцент
Кафедра штучного інтелекту, моделювання та статистики
Щербатюк Дар'я
здобувач вищої освіти магістерського рівня
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана, Україна

У даний час Data-Driven підхід до обгрунтування рішень в економіці та управлінні розвивається, зокрема, у напрямі біхевіоризації даних [1], тобто збагачення традиційних фінансово-економічних та операційних даних компаній блоком поведінкового аналізу клієнтів та контрагентів. За умов цифрової трансформації відбувається значне розширення джерел даних, і одним з новітніх інформаційних ресурсів для бізнесу стають відгуки покупців, споживачів, користувачів продуктом, відвідувачів сайтів тощо. З каналу зворотного зв'язку з аудиторією бізнес може одержати нові знання у вигляді поведінкових патернів, уподобань та очікувань для оперативного реагування на проблеми та покращення характеристик продукту або послуг [2]. Наприклад, на ринку ритейлу та дистрибуції одним з засобів формування довіри аудиторії для компаній стає користувацький контент (User Generated Content), а розробка затребуваного нативного контенту здійснюється на базі глибокої аналітики клієнтських даних, зокрема, відгуків.